

Skolans ANDTS-plan

policy och handlingsplan mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

År: 2022-2023

Skolans namn: Geta skola

Ansvarspersoner för ANDTS-arbete:

Planering, uppföljning och dokumentation av ANDTS-arbetet:

Elevvårdsteamet

Årlig genomgång och vid behov revidering av ANDTS-planen:

Skolledaren, elevvårdsteamet och kollegiet

Innehåll

ANDTS står för alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. ANDTS-planen innefattar skolans **ANDTS-policy** och **handlingsplan**.

Syfte

Syftet med skolans ANDTS-plan är att:

- Förebygga användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.
- Skapa en trygg och säker arbetsmiljö i skolan.
- Tidigt upptäcka och agera vid oro för att en elev/studerande använder ANDTS.
- Samtliga i skolans personal, elever/studerande och vårdnadshavare ska känna till vad som gäller i skolans verksamhet och hur skolan hanterar situationer där ANDTS orsakar oro.

Mål

- Öka andelen elever/studerande som inte använder ANDTS.
- Minska eller stoppa användandet bland de elever som redan använder ANDTS.
- Att skolans agerande vid oro för problematiskt ANDTS-bruk leder till att eleven/studeranden är drogfri, får det stöd som behövs och kan genomföra sina studier.

Skolans ANDTS-policy

Förhållningssätt till alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Elever/studerande och skolpersonal har rätt till en trygg och hälsofrämjande arbets- och studiemiljö.

Att förebygga ANDTS-bruk ingår som en del av skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Skolan ska vara fri från alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS) samt agera direkt vid oro för en elevs/studerandes ANDTS-bruk.

All skolpersonal ska agera om ANDTS förekommer på skolans område eller i skolans verksamhet. Om oro väcks för en minderårig elev ska barnskydds anmälan göras utan dröjsmål av den yrkesperson hos vilken oron väckts.

Detta gäller på skolan:

- På skolområdet är det förbjudet för alla (elever/studeranden, personal, vårdnadshavare och andra) att använda tobaksprodukter – dygnet runt, året runt.
- För minderåriga är det även förbjudet att inneha tobaksprodukter.
- Alkoholbruk är förbjudet i skolans utrymmen.
- Eleverna/studerandena får inte inneha alkohol i skolans utrymmen.
- Det är förbjudet att vara påverkad av alkohol eller andra droger samt att ha kvarstående påverkan av alkohol eller andra droger under skoltid.
- Användning, innehav eller försäljning av narkotika är förbjudet och ska enligt lagen anmälas till polisen.
- Användning av dopningspreparat är förbjudet i skolans utrymmen och verksamheter.
- Spel om pengar är förbjudet för minderåriga och ska inte förekomma under skoltid eller i skolans verksamheter.
- Annat:

Förebyggande arbete

- För att det drogförebyggande arbetet ska fungera krävs en öppen attityd till problemet i skolan. Elever ska känna att vuxna inte fördömer utan är beredda att både ställa krav och ge stöd samtidigt som skolan helt tar avstånd från droger.
- "Jag-stärkande arbete" genom attitydfostran och värderingsövningar tränar eleverna på att ta ställning mot droger. Materialet Livskunskap och EQ används av klasslärarna genom årskurserna 1-6.
- Sunda levnadsvanor: information och praktiskt arbete i samtliga årskurser med vad som menas med en sund livsstil; kost, motion och vila.
- På föräldramöten diskuteras vid behov: gemensamma regler om t.ex. barnens utetider, föräldrafria fester o.dyl. Gemensamma strategier för hur man tacklar situationer om man ser barn använda droger på fritiden.

Detta gäller inför resor, lägerskolor och dylikt:

- Alla vuxna förbinder sig till att inte använda alkoholprodukter.
- Alla vuxna förbinder sig till att inte använda tobaksprodukter i elevernas/studerandenas åsyn.
- Alla vuxna förbinder sig till att inte förmedla rusmedel till elever/studeranden.
- Eleverna/studerandena förbinder sig till en ANDTS-fri resa.
- Annat:

Plan för ANDTS-förebyggande arbete

Checklista: Information om skolans regler gällande ANDTS

2021-2022		2022-2023		Åtgärder:
<i>Planerat</i>	<i>Utfört</i>	<i>Planerat</i>	<i>Utfört</i>	
☐	☒	☐	☒	Elever/studeranden informeras om skolans regler:
☐	☐	☐	☐	Av klassföreståndare/grupphandledare (eller motsvarande)
☐	☐	☐	☐	På gemensamma samlingar
☐	☐	☐	☐	I skolans kalender
☐	☒	☐	☒	På skolans hemsida
☐	☐	☐	☐	Annat:
☐	☒	☐	☒	Vårdnadshavarna informeras om skolans regler:
☐	☐	☐	☐	På föräldramöten
☐	☐	☐	☐	Under elevens/studerandes utvecklingssamtal
☐	☐	☐	☐	I skolbroschyren
☐	☒	☐	☒	På skolans hemsida
☐	☐	☒	☐	Genom Wilma/Fronter
☐	☐	☐	☐	Genom antagningsbrev/terminsbrev

Checklista: Insatser för skolans personal

Målsättningar:

- Att öka personalens kunskap om ANDTS-bruk och om förebyggande verksamhet
- Att erbjuda handledning i förebyggande verksamhet och i ingripande
- Annat:

2021-2022		2022-2023		Åtgärder:
<i>Planerat</i>	<i>Utfört</i>	<i>Planerat</i>	<i>Utfört</i>	
☐	☒	☒	☐	Värdediskussion om:
☐	☒	☒	☐	ANDTS-bruk, hälsofrämjande och om den egna yrkesrollen
				Skolans regler och handlingsmodeller inom ANDTS-området
☐	☐	☐	☐	Handledning för personalen i:
☐	☐	☐	☐	Att prata om ANDTS-bruk med barn/unga
☐	☐	☐	☐	Att beakta elever/studerande som har anhöriga med ANDTS-problem
☐	☐	☐	☐	Samarbete med vårdnadshavare vid oro för elev/studerande
☐	☐	☐	☐	Fortbildning:
☐	☐	☐	☐	Fortbildning för hela personalen i ANDTS-frågor
☐	☐	☐	☐	Elev-/studerandevårdspersonal får utbildning i temat
☐	☐	☐	☐	Annat:

Checklista: Insatser för elever/studerande

Målsättningar:

- Informera elever/studerande om skolans ANDTS-förebyggande arbete
- Att ge sakliga kunskaper om ANDTS
- Att ge möjlighet att diskutera attityder och upplevelser kring ANDTS
- Att ge redskap att förhålla sig kritisk till mediala framställningar av ANDTS-bruk
- Att stärka sociala normer och förväntningar om att unga inte ska använda ANDTS
- Att stärka självkänsla och förmåga att fatta egna beslut
- Att ge kunskap om var elever/studerande får hjälp vid oro för eget eller anhörigs ANDTS-bruk
- Annat:

2021-2022		2022-2023		Åtgärder:
<i>Planerat</i>	<i>Utfört</i>	<i>Planerat</i>	<i>Utfört</i>	
☐	☒	☒	☐	ANDTS tas upp av klassföreståndare/grupphandledare
Skolhälsovårdare och -psykolog möter elever/studerande årligen:				
☐	☒	☒	☐	Klassvis
☐	☐	☐	☐	På gemensamma samlingar
☐	☐	☐	☐	Annat:
Information om hjälp vid oro för eget/anhörigs ANDTS-bruk:				
☐	☐	☐	☐	På skolans hemsida
☐	☐	☐	☐	På gemensamma samlingar
☐	☐	☐	☐	Då elev-/studerandevårdspersonal presenterar sig
☐	☐	☐	☐	I skolkalendern/skolkatalogen
☐	☐	☐	☐	Under hälsogranskningen
☐	☐	☐	☐	Genom Wilma/Fronter
☐	☐	☐	☐	Av klassföreståndare eller motsvarande
☐	☒	☐	☒	Annat: Anslagstavla i skolan
Skolbesök:				
☐	☐	☐	☐	Fältare/Ungdomsledare
☐	☐	☐	☐	Ungdomspolis
☐	☐	☐	☐	Annat:
☐	☐	☐	☐	Övriga åtgärder:

Checklista: Insatser för vårdnadshavare

Målsättningar:

- Informera vårdnadshavare om skolans ANDTS-förebyggande arbete
- Informera vårdnadshavare om ungas ANDTS-bruk
- Stöda vårdnadshavarnas gränssättning och föräldraskap
- Annat:

2021-2022		2022-2023	
Planerat	Utfört	Planerat	Utfört

Åtgärder:

Föräldramöten med ANDTS-förebyggande/ hälsofrämjande teman:

☐	☐	☐	☐	Inför skolavslutning och andra tillfällen där rusmedelsdebut är vanligt
☐	☐	☐	☐	Besök av Fältarna
☐	☐	☐	☐	Annat:

Vårdnadshavare får information om hjälp vid oro för ANDTS-bruk:

☐	☐	☐	☐	På skolans hemsida, Wilma eller Fronter
☐	☐	☐	☐	Av klassföreståndare/grupphandledare eller motsvarande
☐	☐	☐	☐	Annat:

☐	☐	☐	☐	Övriga åtgärder:

Checklista: Uppföljning av Hälsa i skolan/drogvaneundersökning

Målsättningar:

- Informera om undersökningarnas resultat
- Använda resultaten i skolans hälsofrämjande verksamhet
- Annat:

2021-2022		2022-2023	
Planerat	Utfört	Planerat	Utfört

Åtgärder:

☐	☒	☐	☐	Resultaten går igenom med hela personalen

Skolans elev-/studerandevårdsgrupp går igenom resultaten

☐	☐	☒	☐	På egna möten
☐	☐	☐	☐	I samarbete med andra skolor (t.ex. distriktsvis)

Resultaten går igenom med elever/studeranden

☐	☒	☒	☐	Som en del av hälsokunskapsundervisningen
☐	☐	☐	☐	På gemensamma samlingar
☐	☐	☐	☐	Annat:

Vårdnadshavare får ta del av resultaten:

☐	☐	☐	☐	På föräldrakväll
☐	☐	☐	☐	Via Wilma/Fronter eller skolans hemsida
☐	☐	☐	☐	Annat:

Diskussion av enkätresultaten har lett till:

Handlingsplan

Tobak: Första gången eleven/studeranden påträffas med tobak:

Tilltala eleven/studeranden och förklara för hen att tobaksanvändning är förbjudet på skolans område och att vuxna är skyldiga att ingripa.

Klassföreståndare, grupphandledare eller en annan lärare kontaktar elevens/studerandens vårdnadshavare senast nästa dag (då det gäller en minderårig).
Förbered eleven/studeranden på att vårdnadshavarna kommer att kontaktas.

Gör en notering i Wilma/Fronter till klassföreståndare/grupphandledare och en notering för eleven/studeranden.

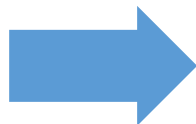
Rektor eller klassföreståndare/grupphandledare kontaktar skolhälsovårdaren eller den person som ansvarar för tobaksavvänjning på skolan.

Skolhälsovårdaren kallar eleven/studeranden till ett stödsamtal, t.ex. enligt SOTIS-modellen (Samtal Om Tobak I Skolan). Tobaksavvänjning erbjuds vid behov och uppföljningsamtal bokas in.

Vid upprepat beteende:

Samma som ovan.

Eleven/studeranden och vårdnadshavarna (då det gäller en minderårig) kallas till ett samtal med skolhälsovårdaren för vidare planering av åtgärder.

Uppföljning:

Om fortsatta åtgärder beslutar man skilt för varje enskilt fall, i överenskommelse med vårdnadshavare (då det gäller en minderårig).

Gör barnskyddsanmälan om du känner oro för ett barn.

Vid oro för en elevs/studerandes bruk av alkohol, narkotika, dopning och spel

Någon i skolans personal känner oro för en elevs/studerandes bruk.

Prata med övrig skolpersonal. Upplever andra också oro?
Informera: elev-/studerandevårdsgrupp och rektor.

Diskussion med eleven/studeranden och hens vårdnadshavare:

- rektor och/eller lärare kallar elev/studerande och vårdnadshavarna till samtal.
- framför oron för den unga (t.ex. förändringar i beteendet, frånvaro).
- fråga om vårdnadshavarnas observationer av elevens bruk och mående.
- fråga den unga om bruk och hur hen mår.

Plan för uppföljning och dokumentation i samarbete med elev-/studerandevårdsgruppen och vårdnadshavarna.

Vid fortsatt/återkommande oro

- hänvisning till vård och stöd enligt behov (erbjud samtyckesblankett om stöd/vård behövs från flera instanser).
- vid behov kontaktas barnskyddet för konsultation/ barnskyddsanmälan (då det gäller en minderårig).

Allmänt:

Stödåtgärder för en elev/studerande bör planeras och följas upp i samverkan mellan elev/studerande, vårdnadshavare (då det gäller en minderårig), och berörda parter såsom skola, barnskydd, polis och beroendemottagning.

Till hjälp finns samtyckesblanketter och en samverkansmodell för barnskyddsfrågor. Dokumenten kan laddas ned på: www.regeringen.ax.

Vid osäkerhet kan du alltid kontakta polisen eller barnskyddet för att få råd.

Om en elev/studerande är påverkad i skolan

Eleven/studeranden ertappas påverkad

Separera om möjligt eleven/studeranden från övriga elever/studeranden.
Lämna hen inte ensam.

Informera rektor/biträdande rektor, skolhälsovårdare och/eller skolkurator.
Kontakta vårdnadshavarna (då det gäller en minderårig).

Lärare, Rektor/bitr. rektor kontaktar:

- Barnskyddet då det gäller en minderårig.
- Polisen (alltid då det finns misstanke om narkotikabruk, olagligt bruk av läkemedel eller langning av alkohol till minderåriga).

Vårdnadshavaren för eleven/studeranden hem eller till lämplig vård i enlighet med skolans anvisningar. Samtyckesblankett fylls i.

Om vårdnadshavaren inte kan nå konsulteras barnskyddet då det gäller en minderårig (efter kl. 16 nås barnskyddsjouren).

Eleven/studeranden samt vårdnadshavaren kallas till uppföljande samtal med personal från elev-/studerandehälsan snarast möjligt. Om samtyckesblankett ej fyllts i görs detta under samtalet.

Uppföljning enligt överenskommelse.

Vid återkommande oro fortsätter kontakten med barnskyddet.

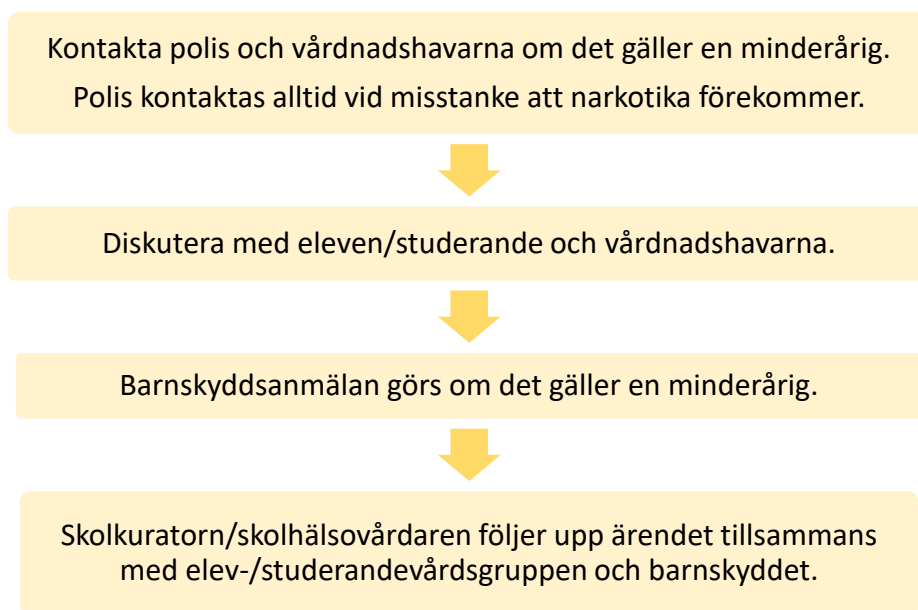
Vid behov ordnar skolan samtal med övriga berörda elever/studerande.

Lämna inte eleven/studeranden ensam.

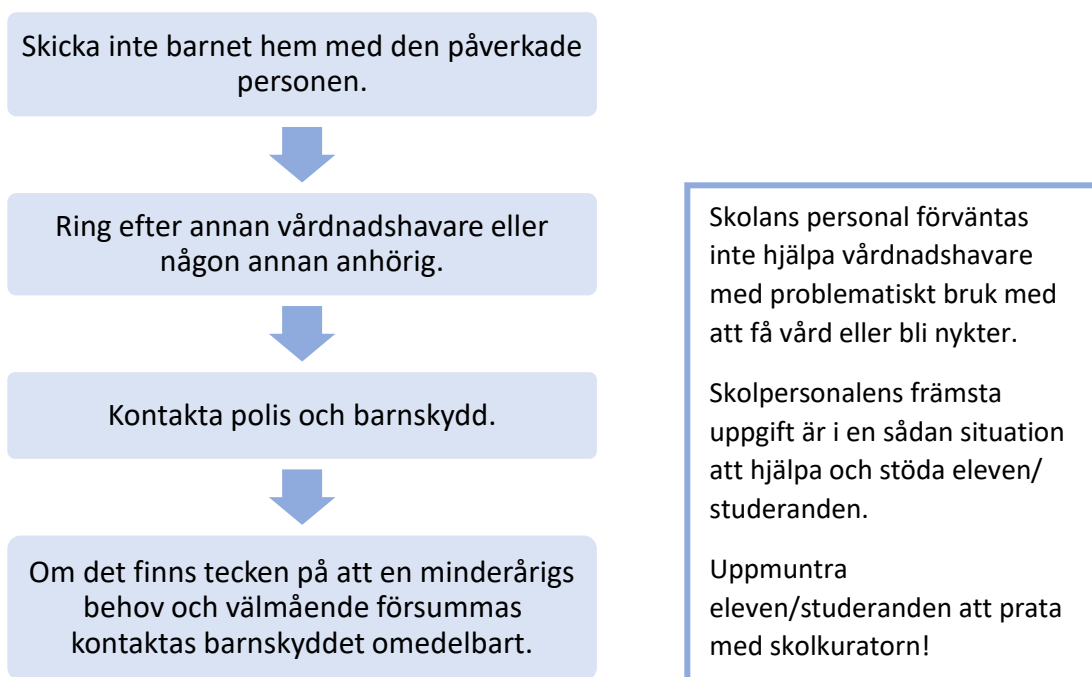
Skicka inte eleven/studeranden hem ensam.

Lämna inte din kollega ensam med eleven/studeranden.

Om en elev/studerande har med sig alkohol/narkotika under skoltid

Om en vårdnadshavare kommer påverkad till skolan

Vid oro för kollegas ANDTS-bruk

Varje kommun/arbetsplats bör ha en policy och handlingsplan för hur frågor om skadligt bruk hanteras på arbetsplatsen. Dokumenten bör finnas tillgängliga på arbetsplatsen.

Förslag till brev till studerande och vårdnadshavare i gymnasiets avgångsklasser

Bästa studerande och vårdnadshavare,

Nu är skoltiden snart slut. Det innebär att studerandehälsans tjänster inte längre finns tillgänglig för den studerande. Unga vuxna som inte längre har tillgång till studerandehälsovård betjänas av ÅHS.

Här finns några andra kontakter som kan vara användbara i olika situationer:

Ungdomslotsarna

Ungdomslotsarna riktar sig till ungdomar i åldern 15-29 som är eller riskerar att bli sysslösa. Ungdomslotsen hjälper unga med vägledning och stöd i t.ex. studie- och yrkesval, eller kan stöda unga att hitta en annan meningsfull sysselsättning – t.ex. en passande praktikplats. Lotsen hjälper också till i kontakten med olika myndigheter såsom AMS, FPA, socialkansliet och hälso- och sjukvården. Ungdomslotsarna kan även hjälpa och stödja när mål och motivation saknas.

Telefon: 0457 34 34 323 eller 0457 34 49 215.

Hemsida: <https://ungresurs.ax/ungdomslotsarna/>

Beroendemottagningen

Beroendemottagningen erbjuder olika former av stöd till personer som har problem med alkohol, droger eller spel, har frågor om sitt eget bruk eller är anhöriga till personer med missbruksproblem.

Det är kostnadsfritt att besöka mottagningen och personalen har tystnadsplikt.

Telefon: 531 720.

Preventivmedelsmottagningen

Vid preventivmedelsmottagningen får man hjälp med preventivmedelsfrågor och individuell rådgivning, samt med frågor angående graviditeter/aborter och sexuellt överförbara sjukdomar och remisser för vissa provtagningar (t.ex. klamydia). För unga under 25 år är alla besök kostnadsfria.

För personer som är 25 år och äldre debiteras besöken.

Telefon: 018-538 518

Med vänliga hälsningar och förhoppningar om en god fortsättning,

Skolans studerandevårdsteam

